

OBSAH

PŘEDMLUVA	7
ÚVOD	9
TEORIE CHOVÁNÍ SPOTŘEBITELE	
1. TEORIE UŽITKU A OPTIMUM SPOTŘEBITELE	13
1.1 HISTORIE	14
1.2 MĚŘENÍ UŽITKU	16
1.2.1 Kardinalistické pojetí	16
1.2.2 Ordinalistické pojetí	17
1.3 INDIFFERENČNÍ ANALÝZA	18
1.3.1 Mezní míra substituce ve spotřebě	19
1.3.1.1 <i>Odvození MRS_C z užitku.</i>	20
1.3.2 Zvláštní tvary indiferenčních křivek	21
1.4 LINIE ROZPOČTU	23
1.4.1 Lomené rozpočtové omezení	24
1.5 OPTIMUM SPOTŘEBITELE	25
1.6 UŽITEK V TEORIÍCH 20. STOLETÍ	27
1.6.1 Milton Friedman.	27
1.6.2 Gary Stanley Becker.	28
2. POPTÁVKA	29
2.1 ZVLÁŠTNÍ PŘÍPADY KŘIVEK POPTÁVKY	30
2.2 ELASTICITA POPTÁVKY	31
2.2.1 Cenová elasticita poptávky	31
2.2.1.1 <i>Cenová elasticita a příjem.</i>	33
2.2.2 Důchodová (příjmová) elasticita poptávky	34
2.2.3 Křížově - cenová elasticita poptávky	35
2.2.4 Použití elasticit	35
2.3 POPTÁVKA A PRAXE	36
2.4 VLIV ZMĚNY DŮCHODU SPOTŘEBITELE NA POPTÁVKU	37
2.4.1 Důchodová spotřební křivka	38
2.4.2 Engelova křivka	39
2.5 VLIV ZMĚN CENY STATKU NA POPTÁVANÉ MNOŽSTVÍ	41
2.5.1 Cenová spotřební křivka.	42
2.5.2 Odvození křivky individuální poptávky po statku z cenové spotřební křivky	43
2.5.3 Substituční a důchodový efekt změny (snížení) ceny zboží	43
2.5.3.1 <i>Giffenův paradox</i>	45
2.6 SOUČET ELASTICIT	46

TEORIE FIRMY

3. VÝROBA A NÁKLADY	49
3.1 VÝROBA V KRÁTKÉM OBDOBÍ	50
3.1.1 Příklady krátkodobých produkčních funkcí	52
3.2 NÁKLADY V KRÁTKÉM OBDOBÍ	54
3.3 NÁKLADY A VÝNOSY Z VARIABILNÍHO VSTUPU	57
3.4 VÝROBA V DLOUHÉM OBDOBÍ	59
3.4.1 Izokvanta a mezní míra technické substituce	60
3.4.2 Izokosta a optimální kombinace vstupů	62
3.4.3 Křivka rostoucího výstupu	64
3.4.4 Příklady dlouhodobých produkčních funkcí	65
3.4.5 Výnosy z rozsahu	68
3.5 NÁKLADY V DLOUHÉM OBDOBÍ	70
3.6 VZTAH MEZI KRÁTKODOBÝMI A DLOUHODOBÝMI NÁKLADY	72
3.7 ÚSPORY Z ROZSAHU VÝROBY	73
3.8 OPTIMÁLNÍ VELIKOST PODNIKU	76
4. PŘÍJMY A ZISK FIRMY	79
4.1 PŘÍJMY FIRMY	79
4.1.1 Celkový příjem	79
4.1.2 Průměrný příjem	80
4.1.3 Mezní příjem	81
4.2 MAXIMALIZACE ZISKU	83
5. FIRMA V NEOKLASICKÉ TEORII DOKONALÉ KONKURENCE	85
5.1 CHARAKTERISTIKA DOKONALÉ KONKURENCE	85
5.2 VZTAH MEZI MEZNÍMI A PRŮMĚRNÝMI NÁKLADY	86
5.3 ROVNOVÁHA FIRMY A ZISK	87
5.4 TRŽNÍ NABÍDKA	89
5.4.1 Funkce tržní nabídky v případě konstantních nákladů	89
5.4.2 Funkce tržní nabídky v případě rostoucích nákladů	90
6. MONOPOL	92
6.1 PŘÍČINY MONOPOLU	92
6.2 VOLBA OPTIMÁLNÍHO VÝSTUPU MONOPOLU	93
6.3 MONOPOLNÍ ZISK	95
6.4 NEEEXISTENCE KŘIVKY NABÍDKY MONOPOLU	96
7. FIRMA V NEOKLASICKÉ TEORII NEDOKONALÉ KONKURENCE	97
7.1 CHAMBERLINŮV MODEL	97
7.2 MODEL J. ROBINSONOVÉ	102

8. OLIGOPOL	107
8.1 CHARAKTERISTIKA OLIGOPOLU	107
8.2 MODELY DUOPOLU.. . . .	108
8.2.1 Modely 1. skupiny.	108
8.2.2 Modely 2. skupiny.	115
8.2.3 Srovnání modelů duopolu	118
8.3 TEORIE HER	119
8.3.1 Historie	119
8.3.2 Podstata teorie her.	119
8.3.3 Věžňovo dilema	121
8.3.4 Dilema členů kartelu	124
8.3.5 Cenová strategie.	126
8.3.6 Využití teorie her v praxi	128
9. CENY V NEDOKONALÉ KONKURENCI	132
9.1 STANOVENÍ (VOLBA) CENY MONOPOLEM	132
9.2 TVORBA CEN PŘIRÁŽKOU.. . . .	134
9.2.1 Steindlova teorie ceny.	135
9.2.2 Tvorba cen s cílovou mírou výnosu	136
9.2.3 Administrovaná (režírovaná) cena	136
9.2.4 Eichnerův model.	137
9.3 CENOVÁ DISKRIMINACE.	138
9.3.1 Cenová diskriminace 1. stupně	139
9.3.2 Cenová diskriminace 2. stupně	141
9.3.3 Cenová diskriminace 3. stupně	142
9.3.4 Stanovení cen ve špičkách.	144
9.3.5 Konkrétní příklady cenové diskriminace.	145
9.4 ZLOMOVÁ KŘIVKA POPTÁVKY	146
10. MODERNÍ TEORIE FIRMY	149
10.1 INSTITUCIONALISMUS.	149
10.1.1 Nová institucionální ekonomie.	151
10.1.2 Firma v institucionalismu	153
10.2 ALTERNATIVNÍ CÍLE FIRMY	156
10.3 MANAŽERSKÉ MODELY	158
10.3.1 Jednoduchý manažerský model	159
10.3.2 Scitovského model	162
10.3.3 Williamsonův model	163
10.3.4 Baumolův model firmy maximalizující obrat	165
10.3.5 Růstová teorie firmy	167

10.4 BEHAVIORISTICKÉ MODELY	169
10.4.1 Simonův model	170
10.4.2 Behavioristická teorie firmy podle Cyerta a Marche	171
10.4.3 Doyleův model zón	173
10.5 MODELZAMĚŠTNANECKÉ FIRMY	174

TRH VÝROBNÍCH FAKTORŮ

11. TRH VÝROBNÍCH FAKTORŮ	177
11.1 PODMÍNKY MAXIMALIZACE ZISKU NA TRHU VF	177
11.2 PŘÍJMOVÉ VELIČINY V ANALÝZE TRHU VF.	178
11.3 NÁKLADOVÉ VELIČINY V ANALÝZE TRHU VF	180
11.4 NEDOKONALE KONKURENČNÍ TRH PRÁCE	181
11.4.1 Individuální a tržní nabídka práce	181
11.4.2 Poptávka firmy po práci	185
11.4.3 Určování mezd	186

TRŽNÍ SELHÁNÍ A ROLE STÁTU

12. TRŽNÍ SELHÁNÍ	195
12.1 NEDOKONALÁ KONKURENCE	195
12.2 EXTERNALITY	195
12.3 VEŘEJNÉ STATKY A VEŘEJNÁ VOLBA.	198
12.3.1 Optimální množství veřejného statku	198
12.3.2 Veřejná volba.	200
12.3.2.1 <i>Teorie veřejné volby</i>	201
12.3.2.2 <i>Volba mezi veřejným a soukromým statkem</i>	203
12.3.2.3 <i>Hlasovací paradox</i>	204
12.3.2.4 <i>Akteři politického rozhodování</i>	206
12.3.2.5 <i>Závěry teorie veřejné volby</i>	215
12.4 NEDOKONALÉ (ASYMETRICKÉ) INFORMACE	216
12.4.1 Negativní (nepřiznivý) výběr	217
12.4.2 Morální hazard	218
12.5 DALŠÍ PŘÍČINY TRŽNÍHO SELHÁNÍ	221
12.5.1 Nerovnosti v příjmech	222
12.5.1.1 <i>Prerozdělování podle R. Franka</i>	226
OSOBNOSTI MIKROEKONOMIE	231
POUŽITÁ A DOPORUČENÁ LITERATURA	245